

EXECUTAREA
PLANULUI DE ACȚIUNI PRIVIND REALIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE
A AVIAȚIEI CIVILE ÎN PERIOADA ANILOR 2007-2012

Nr. d/o	Obiectivul strategic	Termenul de realizare	Responsabili	Notă
1	2	3	4	5
1.	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997, conform prevederilor literei d) articolul 2 al Legii nr.424 din 16 decembrie 2004	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Art. XIX din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 280-XVI din 14.12.2007 (MO nr. 94-96/349 din 30.05.2008)
2.	Implementarea de către Republica Moldova a prevederilor Acordului JAA	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	JAA dizolvat pe 30.06.2009. Funcțiile transmise către EASA (Agenția Europeană pentru Siguranța Aviației)
3.	Obținerea statutului de membru cu drepturi depline al JAA	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. A.S.A.C. a devenit membru cu drepturi depline al JAA la 01.01.2008
4.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Montreal (1999) pentru unificarea unor reguli privitoare la transportul aerian internațional	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Executat. Legea privind aderarea Republicii Moldova la Convenția pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional nr. 254-XVI din 05.12.2008 (MO nr.230-232/846 din 23.12.2008)
5.	Extinderea bazei de date a Registrului aerian al Republicii Moldova, constituirea funcției de control al principalelor componente cu resurse limitate (motoare, elice)	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. La moment baza de date se află în stadiul de perfecționare ținând cont de cerințele EASA
6.	Examinarea oportunității de modificare a politicii tarifare privind înmatricularea aeronavelor în Republica Moldova, reieșind din practica altor state	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Inclus în tarifele A.S.A.C. serviciile de înmatriculare a aeronavelor ultraușoare și aeronave ușoare cu destinație specială. Analizată practica altor state cu România, Irlanda privitor la tarifele autorității aeronautice civile.
7.	Constituirea sistemului și programului de instruire inițială și periodică a inspectorilor Administrației	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Până în prezent sunt aprobate 2 ediții ale Programului de instruire a personalului ASAC
8.	Asigurarea pregătirii personalului aeronautic prin crearea de condiții necesare pentru instruirea acestuia	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Procurate și transmise în capitalul statutar al Î.S. "Centrul Aeronautic de Instruire" a aeronavei Da-42 și simulatorului

9.	Instituirea unui sistem eficient de control intern al modului de înmatriculare a aeronavelor, în corespundere cu reglementările aeronautice civile	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. 1) Aprobate amendamentele la Reglementările aeronautice civile RAC-47 Înmatricularea aeronavelor, prin Ordinul ASAC nr.55/GEN din 23.03.2007 (MO nr. 43-46/167, din 30.03.2007); 2) În baza Ordinului ASAC nr. 73/INT din 18.08.2010 a fost creată ad-hoc Comisia ASAC care a verificat respectarea procedurii stabilite la certificarea organizațiilor de întreținerea tehnică și la înmatricularea / radierea aeronavelor din Registrul aerian al Republicii Moldova efectuate în perioada mai – august 2010 3) în baza Ordinului ASAC nr. 86/INT din 12.10.2010 creată Direcția controlul calității
10.	Perfecționarea sistemului de inspecție și control al operatorilor aerieni și aeronavelor, în scopul asigurării securității aeronautice	Trimestrul II, 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. 1) Legea privind securitatea aeronautică nr. 92-XVI din 05.04.2007 (MO nr. 90-93/393 din 29.06.2007) 2) Programul național de control al calității în domeniul securității aeronautice, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 87/GEN din 29.09.2006 (MO nr. 162-163/546 din 13.10.2006); 3) Suplimentar, Programul național de instruire în domeniul securității aeronautice, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 08/GEN din 05.02.2008
11.	Radierea din Registrul aerian al Republicii Moldova a aeronavelor care nu îndeplinesc cerința de înzestrare cu echipamente de avertizare a apropierei periculoase de sol EGPWS, precum și cu balize de emisie ELT, în caz de avarie în frecvența 406 MHz	Pe parcursul anului 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Ordinul ASAC nr. 23/GEN din 12.02.2006 “Cu privire la modernizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova conform standardelor și practicii recomandate a OACI și cerințelor JAA”
12.	Intensificarea controlului asupra activității Î.S. "Aeroportul Internațional Mărculești", prin instituirea consiliului de	31 decembrie 2007	Ministerul Apărării, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul	

	administrație în condițiile Legii 146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat		Finanțelor	
13.	Controlul asupra dotării aeronavelor cu echipamente pentru: a) înregistrarea vocală automată în cabina de pilotaj - CVR; b) prevenirea coliziunii cu alte aeronave ACAS-II	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Ordinul ASAC nr. 23/GEN din 12.02.2006 “Cu privire la modernizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova conform standardelor și practicii recomandate a OACI și cerințelor JAA”
14.	Efectuarea controalelor fiscale la agenții economici care prestează servicii în domeniul aviației civile și elaborarea, în caz de necesitate, a unui sistem de evaluare a veniturilor impozabile din serviciile aeronautice prestate peste hotarele Republicii Moldova	31 decembrie 2007	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în comun cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	
15.	Implementarea treptată, conform prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, a sistemelor de citire a pașapoartelor, inclusiv cu date biometrice	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Serviciul Grăniceri, Ministerul Dezvoltării Informaționale	Executat. A fost introdus sistemul de citire a datelor biometrice pe aeroportul Chișinău.
16.	Revizuirea și perfecționarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, actualizarea prevederilor acestuia de către Comitetul Național de Facilități Aeronautice, astfel încât acestea să corespundă în totalitate cu cerințele europene	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 574 din 25.05.2006 (MO nr. 87-90/646 din 09.06.2006) Din 2009 atribuția de ajustare a prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene îi revine Ministerului Transporturilor și Infrastructurii drumurilor (MTID)
17.	Efectuarea unui studiu de impact privind zgomotul pe Aeroportul Internațional Chișinău, identificarea și stabilirea de restricții operaționale ținând seama de efectul zgomotului asupra populației	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău	Executat. Elaborată harta nivelului de zgomot. Environmental Audit Report, Environmental Analysis Report. Executarea raporturilor nominalizate se integrează în elaborarea Master Plan în vederea Proiectului de modernizareII a aeroportului din Chișinău.
18.	Încheierea vizitelor de standardizare (operațiuni, navigabilitate, licențiere) ale JAA și obținerea dreptului Moldovei de a emite certificate internaționale în toate cele 3 domenii	1 iulie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. A fost prezentat Raportul vizitei echipei de standardizare JAA, în baza căreia a fost luată decizia de acceptare a CAA M D în calitate de membru JAA.
19.	Ajustarea la cerințele legislației în vigoare a actelor normative ale	Pe parcursul	Administrația de Stat a Aviației	Executat.

<p>Administrației de Stat a Aviației Civile privind reglementarea domeniului monopolurilor</p>	<p>anului 2008</p>	<p>Civile</p>	<p>În cadrul procedurii de revizuire a actelor normative elaborate de autoritățile publice centrale de specialitate, stabilită prin prevederile Legii nr.424-XV din 16.12.2004 „Privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător”, Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a examinat Regulamentul privind reglementarea monopolurilor în domeniul aviației civile, aprobat prin Ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr.162 din 29.12.1999.</p> <p>Ca rezultat al examinării de către Comisie, Regulamentul nominalizat a fost inclus în Lista actelor normative care urmează a fi modificate și publicate în Monitorul Oficial.</p> <p>În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.275 din 16.03.2006 „Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului și abrogarea unor acte normative”, Regulamentul nominalizat a fost abrogat.</p> <p>Noul Regulament cu privire la reglementarea monopolurilor în domeniul aviației civile, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 31/GEN din 07.02.2007 urma să fie coordonat cu instanțele de resort și publicat. Finalizînd procedura de coordonare a regulamentului nominalizat, acesta a fost prezentat spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător care <i>1-a respins</i> invocînd prevederile Legii nr.235-XVI din 20.07.2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” - necesitatea reglementării activității de monopol în ramura aviației civile prin Lege. În consecință, deoarece</p>
--	--------------------	---------------	---

				<p>Regulamentul în cauză nu a fost avizat pozitiv și respectiv nu a fost publicat în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” el nu este în vigoare.</p> <p>După ultimele modificări ale Legii aviației civile nr. 1237-XIII din 09.07.1997 MTID este organul competent să propună Guvernului spre aprobare taxele pentru serviciile de navigație aeriană și pentru serviciile aeroportuare.</p> <p>Întru exercitarea acestei atribuții a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului “Cu privire la tarifele (taxele) aeroportuare și de navigație aeriană”. Conform acestui proiect se propune aprobarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentului cu privire la tarifele (taxele) aeroportuare și de navigație aeriană, - Listei tarifelor (taxelor) aeroportuare și de navigație aeriană, - Condițiilor de aplicare a tarifelor (taxelor) aeroportuare și de navigație aeriană, - Programului de stimulare a companiilor aeriene, care efectuează zboruri în Aeroportul Internațional Chișinău. <p>Actualmente proiectul nominalizat a fost avizat de Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, executată expertiza anticorupție</p>
20.	Încheierea procesului de certificare a aeroporturilor Cahul și Mărculești	31 decembrie 2008	Consiliul orășenesc Cahul, Ministerul Apărării, Administrația de Stat a Aviației Civile	<p>Executat.</p> <p>Î.S. “Aeroportul Internațional Mărculești” deține Certificat de operator al aerodromului (aeroportului). Certificatul aeroportului Cahul este suspendat la cererea Fondatorului acestuia</p>
21.	Crearea Zonei Economice Libere în baza aeroportului Mărculești, inclusiv: elaborarea studiului de fezabilitate privind crearea Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești";	2008-2009	Î.S. "Aeroportul Internațional Mărculești", Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Apărării, Administrația de Stat a Aviației	<p>Executat.</p> <p>Legea cu privire la Aeroportul Internațional Liber “Mărculești” nr. 178-XVI din 10.07.2008 (MO nr. 143-144/585 din</p>

	elaborarea proiectului de lege privind Zona Economică Liberă "Aeroportul Mărculești"; crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești"		Civile, Consiliul raional Florești	05.08.2008)
22.	Elaborarea programelor de dezvoltare a aeroporturilor Cahul și Bălți, în scopul revitalizării transportului aerian de pasageri și încărcături	2008-2009	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul reformei administrative, care a început în anul 2008, Agenția Transporturi, în continuare MTID, a preluat aceste funcții de la ASAC. La moment este creat Grupușl de lucru privind crearea unui parteneriat public-privat privind dezvoltarea Aeroportului Internațional Bălți
23.	Reconstrucția pistei de decolare-aterizare a Aeroportului Internațional Chișinău	31 iulie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău	În curs de executare. În cadrul realizării Acordului direct privind finanțarea Aeroportului Internațional Chișinău, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 26.02.2009
24.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii la sol, inclusiv modernizarea sistemului de deservire la sol a pasagerilor, bagajelor serviciului cargo, aeronavelor (serviciului "handling") și catering	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	În curs de executare În cadrul realizării Acordului direct privind finanțarea Aeroportului Internațional Chișinău, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 26.02.2009; SA „Aeroport Catering” în perioada 2007-2011 a reînnoit tot utilajul întreprinderii, a reînnoit mijlocul de transport pentru livrarea alimentației la bordul aeronavelor, a implementat un sistem nou de calitate conform standardelor internaționale ISO 9001:2008 și ISO 22000:2005
25.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind micșorarea costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor aeriene, precum și protecția drepturilor consumatorilor	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	În curs de executare 1) a se vedea Nota la pct. 26 2) Republica Moldova a demarat procesul de negocieri cu Comisia Europeană în vederea semnării Acordului privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 570 din 27.07.2011). În octombrie 2011 la Chișinău a fost parafat acest Acord.

				<p>Semnarea acestui Acord presupune în consecință eliminarea restricțiilor și libertatea de a presta servicii aeriene, intervenția limitată în domeniul prețurilor, reguli comune la capitolele siguranța zborurilor, securitatea aeronautică, managementul traficului aerian, mediu și reguli stricte privind concurența și subvențiile statului.</p> <p>După semnarea Acordului în cauză vor fi lichidate toate barierele restrictive impuse de Acordurile bilaterale aeronautice semnate de Guvernul Republicii Moldova și statele-membre ale Uniunii Europene, respectiv va fi liberalizată piața transportului aerian din Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană.</p> <p>Mai mult Republica Moldova va fi obligată să implementeze actele normative europene prevăzute în Anexa III la Acord, inclusiv cele indicate la compartimentul “Accesul la piață și probleme auxiliare” și „Protecția drepturilor consumatorilor (pasagerilor)”</p>
26.	Elaborarea unui studiu privind impactul liberalizării pieței transportului aerian	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	<p>Executat.</p> <p>Domnul Radu Bezniuc, expert susținut de Fundația “Soros-Moldova”, în anul 2010, a prezentat studiul “Perspectivele de reformare a sectorului serviciilor de transport aerian din Republica Moldova în contextual negocierii viitorului Acord de liber schimb între Republica Moldova și Uniunea Europeană”. Obiectul general al studiului este evaluarea impactului pe care îl va avea procesul de liberalizare a pieței transportului aerian asupra principalelor actori de pe piață. În același context, recent (2011) a apărut următorul studiu efectuat de domnul Radu Bezniuc “Rezervele pieței serviciilor de transport aerian de pasageri din Republica Moldova din perspectiva reducerii prețurilor</p>

				la biletele de avion”.
27.	Elaborarea unui plan de măsuri privind liberalizarea pieței transportului aerian în Republica Moldova.	31 decembrie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. A se vedea Notele la pct. 25, 26
28.	Dezvoltarea și perfecționarea sistemului de facilități aeronautice pe Aeroportul Internațional Chișinău, introducerea în acest scop a unui sistem performant de protecție perimetrală și a unui sistem de verificare a bagajelor de cală (3D)	31 decembrie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău	
29.	Implementarea circulației electronice a documentelor în ramura aviației civile	1 ianuarie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat parțial. În A.S.A.C., Î.S. C.A. “Air Moldova” este implementat sistemul de circulație electronică a documentelor
30.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Capetown (2001) referitor la garanțiile internaționale privind echipamentul mobil	31 decembrie 2009	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	În cadrul reformei administrative, care a început în anul 2008, Agenția Transporturi, în continuare MTID, a preluat aceste funcții de la ASAC. Totodată în cadrul ASACa fost organizată o ședință pe această temă. Ca rezultat, în opinia ASAC, la moment, aderarea la Convenție nu este necesară.
31.	Armonizarea cadrului legislativ național referitor la certificarea aeroporturilor cu reglementările europene	31 decembrie 2009	Administrația de Stat a Aviației Civile	În curs de executare. La moment reglementările europene privind certificarea aerodromurilor (aeroporturilor) se află în proces de elaborare de către grupul de lucru G.A.S.P. (Group of Aerodrome Safety Regulators) la ședințele căruia participă și reprezentanții ASAC. Republica Moldova va iniția procesul de armonizare a cadrului legislativ național în acest domeniu după aprobarea acestor reglementări de către Uniunea Europeană, care este preconizată pentru anul 2012
32.	Implementarea în aviația civilă a Moldovei a conceptului de Management al Siguranței (SMS), inclusiv la operatorii aerieni de transport public	31 decembrie 2009	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. Conceptul de Management al Siguranței (SMS) a fost implementat în cadrul celor mai importanți agenți aeronautici. Procesul a fost finalizat cu crearea Serviciului SMS în cadrul ASAC
33.	Transmiterea din gestiunea Administrației de Stat a Aviației Civile în gestiunea Ministerului Economiei și Comerțului a întreprinderilor de stat	2009-2010	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Economiei și Comerțului	Executat parțial. În subordinea Ministerului Economiei se află Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău”, restul Î.S. și S.A. cu capital majoritar de stat - în subordinea

				MTID
34.	Echiparea Aeroportului Internațional Chișinău corespunzător categoriei II	31 decembrie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău	Executat. Ordin ASAC nr. 08/GEN din 10.03.2009 “Cu privire la aprobarea operării aerodromului Chișinău în condiții de vizibilitate redusă CAT II OACI”
35.	Adoptarea și implementarea Acquis-ului Comunitar în domeniul aviației civile a Republicii Moldova. Armonizarea completă a legislației aeronautice a Moldovei cu legislația europeană	31 decembrie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul reformei administrative, care a început în anul 2008, Agenția Transporturi, în continuare MTID, a preluat aceste funcții de la ASAC
36.	Inițierea procedurii de aderare a Republicii Moldova la Acordul privind Zona Europeană Comună de Aviație (ECAA)	1 iulie 2010	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Executat Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor s-a adresat către Prim-ministrul RM în vederea inițierii negocierilor pe marginea ECAA.
37.	Demararea tratatelor între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană pentru aderarea la EASA (European Aviation Safety Agency) ca succesor al JAA	1 martie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat. 1) 07.07.2009 la Strasbourg au fost semnate Aranjamentele de lucru între EASA și ASAC („Working Arrangement between the European Aviation Safety Agency (EASA) and the Civil Aviation Authority of the Republic of Moldova”); 2) în cadrul implementării Acordului privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană se va dezvolta (perfecționarea) în continuare realizarea acest obiectiv
38.	Ratificarea Acordului ECAA	31 decembrie 2011	Administrația de Stat a Aviației Civile	Executat parțial. În octombrie 2011 la Chișinău a fost parafat acest Acord
39.	Elaborarea Codului aeronautic	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul reformei administrative, care a început în anul 2008, Agenția Transporturi, în continuare MTID, a preluat aceste funcții de la ASAC
40.	Participarea Republicii Moldova la inițiativa Cerul Unic European (Single European Sky), evaluarea impactului acesteia asupra aviației civile din Moldova după încheierea fazei de definire; îndeplinirea cerințelor programului SES	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul implementării actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și

				Uniunea Europeană se va realiza acest obiectiv
41.	Continuarea procesului de modernizare a sistemului național de management al traficului aerian, asigurarea unui înalt nivel de siguranță, fiabilitate și interoperabilitate cu sistemul european, trecerea la sistemul ADS, fără perturbarea funcției operaționale	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul implementării actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană se va realiza acest obiectiv
42.	Participarea Moldovei la implementarea conceptului de Blocuri de Spațiu Aerian Funcționale - FAB, în scopul reducerii fragmentării, sporirii eficienței și siguranței sistemului, pentru reducerea costurilor operatorilor aerieni cu aproximativ 30%	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul implementării Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană și în special a actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la se va realiza acest obiectiv
43.	Cooperarea cu statele vecine în scopul reorganizării spațiului aerian și al fluxurilor de trafic, introducerea unor standarde severe pentru emisiile motoarelor de avion, introducerea de restricții și penalități pentru aeronavele care poluează mediul, concomitent cu încurajarea achiziționării de aeronave cu grad de poluare redus, pentru asigurarea protecției mediului. Elaborarea și aplicarea normelor corespunzătoare	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul implementării Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană și în special a actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la se va realiza acest obiectiv
44.	Perfecționarea continuă a cadrului legislativ al Republicii Moldova în domeniul aviației civile, asigurarea implementării reglementărilor și a controlului funcționării sistemului, în scopul atingerii și menținerii unui înalt nivel de siguranță a operării	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile	În cadrul reformei administrative, care a început în anul 2008, Agenția Transporturi, în continuare MTID, a preluat aceste funcții de la ASAC
45.	Informarea instituțiilor de stat cu privire la deciziile și rezoluțiile ONU care indică statele asupra cărora se extinde aplicarea sancțiunilor sau embargourilor economice în vederea restricționării în aceste state a operării aeronautice	Permanent	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Se execută. De ex.: 1) Circulara ASAC nr. 01-07/08/2009 “Cu privire la respectarea prevederilor Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1874 (2009)” prin care se interzice operatorilor aerieni utilizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul Aerian al Republicii Moldova pentru transportarea, furnizarea directă sau indirectă, comercializarea sau transmiterea către Republica Populară Democrată Coreeană a resurselor materiale stipulate și efectuarea

				oricăror activități ce ar încălca prevederile Rezoluției menționate 2) Circulara ASAC nr. 01-22/03/2011 „Cu privire la respectarea prevederilor Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1970 (2011)” (Jamahiria Arabă Libiană)
46.	Intensificarea instruirii periodice a inspectorilor Administrației de Stat a Aviației Civile	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile	Se execută
47.	Asigurarea transparenței în activitatea operatorilor aerieni, în scopul sporirii securității aeronautice	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile	Se execută
48.	Perfecționarea continuă a sistemului de pregătire a specialiștilor în domeniul aeronautic	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile	Se execută

**MINISTERUL TRANSPORTURILOR
ȘI INFRASTRUCTURII DRUMUILOR**

**Raportul de monitorizare a procesului de implementare a Hotărîrii
Guvernului nr. 987 din 30.08.2007 „Cu privire la aprobarea Strategiei de
dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012”**

Cuprins

1. Aspecte introductive	2
2. Funcționalitatea actului.....	3
3. Gradul de îndeplinire a obiectivelor și scopului actului.....	5
4. Modificările operate în actul normativ	6
5. Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic necesar	6
6. Gradul de suficiență a resurselor materiale, financiare și umane pentru funcționarea actului.....	13
7. Consecvența și coerența actului normativ	14
8. Neutralitatea actului normativ	15
9. Stabilitatea și predictibilitatea actului normativ	15
10. Eficiența actului normativ	15
11. Procedura de consultanță	16
12. Concluzii și recomandări	16

1. Aspecte introductive

Hotărîrea Guvernului nr. 987 din 30.08.2007 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012” (*în continuare Hotărîrea*), publicată în Monitorul Oficial nr. 146-148 din 14 septembrie 2007. Hotărîrea a fost adoptată întru executarea prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.1314 din 12 decembrie 2005 "Cu privire la executarea Programului de activitate a Guvernului pe anii 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" și acțiunile orientate spre asigurarea creșterii economice calitative și bunăstării populației", publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.168-171, din 16 decembrie 2005.

Strategia de dezvoltare a aviației civile, în perioada anilor 2007-2012 (*în continuare Strategie*) sistematizează acțiunile în domeniul aviației civile în scopul creării condițiilor și formării mecanismelor necesare pentru dezvoltarea sectorului, pornind de la nivelul existent de dezvoltare a aviației civile, de la sarcinile strategice ale economiei naționale și perspectivele globale în domeniul vizat. Strategia stabilește prioritățile, căile de realizare și sarcinile fundamentale de dezvoltare a aviației civile a Republicii Moldova pentru perioada anilor 2007-2012.

Însuși *Hotărîrea* conține 2 puncte care prevăd:

1. aprobarea Strategiei ca anexă la Hotărîre,
2. *monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Strategiei de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012 se pune în sarcina Administrației de Stat a Aviației Civile.*

Strategia este compusă din 50 puncte divizate în 5 capitole, cum ar fi:

1. Introducere (punctele 1-5)
2. Analiza succintă a situației actuale a aviației civile (punctele 6-18)
3. Obiectivele Strategiei (punctul 19)
4. Implementarea Strategiei. Direcțiile de activitate (punctele 20-47):
 - Asigurarea siguranței zborurilor și securității aeronautice
 - Perfecționarea sistemului de reglementare statală în ramura aviației civile
 - Dezvoltarea pieței transporturilor aeriene
 - Modernizarea infrastructurii la sol
 - Menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană a țării cu standardele internaționale
 - Modernizarea parcului de aeronave
 - Continuitatea relațiilor cu organismele internaționale de specialitate

- Perfecționarea sistemului de instruire și recalificare a cadrelor în domeniu
 - Perfecționarea bazei normative și juridice în domeniul aviației civile
 - Dezvoltarea sectorului "aviație ușoară"
 - Corespunderea cerințelor consumatorilor, facilități aeronautice
5. Rezultate scontate (punctele 48-50).

Punctul 50 prevede Planul de acțiuni privind realizarea Strategiei de dezvoltare a aviației civile, în perioada anilor 2007-2012 care este constituit din 48 puncte.

În cadrul activității Comisiei pentru revizuirea documentelor de politici (creată prin Hotărârea Guvernului nr. 691 din 11.06.2008 cu privire la instituirea Comisiei pentru revizuirea documentelor de politici), în scopul eficientizării sistemului de planificare strategică și raționalizării cadrului legislativ-normativ cu privire la documentele de politici, urmare indicației Guvernului Republicii Moldova nr. 2503-241 din 12 august 2008 privind „pașaportizarea” documentelor de politici, a fost întocmit Pașaportul Strategiei.

2. Funcționalitatea actului

Hotărârea nr. 987 din 30.08.2007 reprezintă un act normativ parțial (relativ) funcțional. Acest fapt rezulta din opiniile autorităților și instituțiilor interesate, parvenite în procesul monitorizării actului susmenționat. Conform acestor opinii funcționalitatea actului este apreciată de la 33,3% (Asociația Patronală Aeronautică din Moldova) până la 100 % (SA „Aeroport Catering”). Totodată majoritatea părților interesate estimează executarea Hotărârii între aceste două extreme.

1) Nu sunt aplicabile

- a) prevederile **punctului 2 din Hotărâre, punctului 20 din Strategie și punctelor 16, 22, 30, 31, 35, 39, 44 din Planul** de acțiuni privind realizarea Strategiei de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012 (*în continuare Plan*)

În cadrul reformei administrative care a început cu aprobarea Legii nr. 162-XVI din 09.07.2008 privind modificarea și completarea articolului 24 din Legea nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial nr.127-130/512 din 18.07.2008), Agenția Transporturi și ulterior Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (*în continuare MTID*) au preluat o parte din funcțiile care erau exercitate de către Administrația de Stat a Aviației

Civile (*în continuare ASAC*) la momentul aprobării Strategiei în cauză. Necătfînd la acest fapt, modificările corespunzătoare nu au fost operate în Hotărîre și în continuare ASAC cu toate ca nu dispune de atribuțiile necesare, figurează în calitate de *organ abilitat prin lege cu reglementarea și supravegherea domeniului aviației civile* și autoritate responsabilă pentru realizarea acestei Strategii.

b) La fel nu sunt aplicabile la moment următoarele prevederi ale **punctului 32 din Strategie** referitoare la aeroporturi, exclusiv (altele decît) Aeroportul Internațional Chișinău:

- identificarea și realizarea măsurilor pentru eficientizarea economică a aeroporturilor din Republica Moldova (Cahul/Bălți), încurajarea și stimularea investițiilor, inclusiv a celor private, pe aceste aeroporturi;
- examinarea posibilității de restabilire a aerodromurilor din centrele raionale în contextul dezvoltării segmentului de transporturi aeriene interne și disponibilitatea operatorilor aerieni de a folosi aceste aerodromuri;
- modernizarea utilajului și echipamentului destinat deservirii la sol a pasagerilor și aeronavelor;
- efectuarea unui studiu de impact privind zgomotul pe aeroport, stabilirea de măsuri tehnice și operaționale, inclusiv de restricții, după caz, pentru limitarea zgomotului

punctului 15 din Plan “Implementarea treptată, conform prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, a sistemelor de citire a pașapoartelor, inclusiv cu date biometrice” precum și **punctului 22 din Plan** “Elaborarea programelor de dezvoltare a aeroporturilor Cahul și Bălți, în scopul revitalizării transportului aerian de pasageri și încărcături”. Suplimentar referitor la executarea punctului 15 din Plan Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a prezentat informația în cadrul consultărilor (se anexează Scrisoarea MTIC nr. 01/2130 din 13.12.2011).

c) Nu putem să ne expunem privitor la executarea **punctului 14 din Plan** „*Efectuarea controalelor fiscale la agenții economici care prestează servicii în domeniul aviației civile și elaborarea, în caz de necesitate, a unui sistem de evaluare a veniturilor impozabile din serviciile aeronautice prestate peste hotarele Republicii Moldova*” deoarece în cadrul consultărilor organele responsabile au comunicat următoarele:

- Inspectoratul Fiscal Principal de Stat „lipsa obiecțiilor și propunerilor referitor la implementarea Hotărîrii Guvernului nr. 987 din 30.08.2007 în partea ce ține de competența organului fiscal”, iar
- Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției „CCCEC nu poate fi identificat ca parte interesată principală în domeniul aviației civile, din care considerent nu ne putem expune asupra funcționalității și aplicabilității Strategiei”.

2) Sunt **parțial aplicabile**:

- a) următoarele obiective stipulate în Strategie:
 - punctul 19 și anume „perfectarea sistemului de reglementare statală în ramura aviației civile”, „dezvoltarea pieței transporturilor aeriene”, „perfecționarea bazei normative și juridice în domeniul aviației civile”
 - punctul 27 și anume „realizarea politicii de protecție a companiilor aeriene naționale, luând în considerație angajamentele Republicii Moldova față de structurile internaționale”
 - punctul 28 și anume „accelerarea reformei structurale”, „reglementarea aspectelor economice și tehnologice ale serviciilor de monopol din aviația civilă”
 - punctul 33 și anume „reducerea treptată și constantă a costurilor operaționale, paralel cu sporirea atractivității utilizatorilor de servicii pentru spațiul nostru aerian”
- b) punctul 47 din Plan și anume „asigurarea transparenței în activitatea operatorilor aerieni, în scopul sporirii securității aeronautice”.

Aceste prevederi sunt parțial aplicabile din cauza formulărilor prea generale și neclare, ceea ce lasă posibilitatea interpretării precum că nu sunt indicate toate acțiunile concrete necesare realizării respectivelor prevederi. La fel unele din obiective stipulate în Strategie nu-și găsesc reflectare (lipsesc acțiunile concrete de realizare) în Plan.

- 3) Sunt parțial executate și în curs de realizare punctele 10, 15, 19, 23, 24, 25, 27, 29, 31, 35, 38 din Plan. Depășirea termenelor indicate are loc din cauza intervenirii reformei instituționale în domeniul aviației civile.
- 4) Sunt executate punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 18, 20, 21, 26, 32, 34, 36, 37, 45, 46, 47, 48 din Plan.

3. Gradul de îndeplinire a obiectivelor și scopului actului

Reieșind din cele expuse la punctul precedent, se poate menționa că obiectivele și scopul actului vizat sunt îndeplinite la nivelul aproximativ de 70 %. Respectiv obiectivul și scopul Strategiei nu sunt pe deplin realizate.

Conform opiniilor autorităților și instituțiilor interesate, parvenite în procesul monitorizării funcționalitatea actului, gradul de îndeplinire a obiectivelor și scopului Strategiei este apreciat de la 33,3% (Asociația Patronală Aeronautică din Moldova) până la 100 % (SA „Aeroport Catering”). Ministerul Economiei consideră Strategia realizată la nivel de 77 %, iar gradul de îndeplinire a

obiectivului general stabilit în Strategie atins la nivelul doar de 40 %, deoarece sunt parțial aplicabile prevederile care au o importanță mare pentru dezvoltarea aviației civile.

Obiectivele Strategiei sunt realizate parțial în mare parte din cauza intervenirii reformei instituționale în ramura aviației civile. Avînd în vedere dificultățile la reorganizarea organelor administrației publice în domeniu și organizarea funcționării acestora (începînd cu anul 2008 și pînă în prezent Autoritatea Aeronautică Civilă nu a fost creată) nu au fost operate modificările de rigoare în Strategie.

Astfel nu a fost realizat punctul 20 din Strategie care prevede că în scopul realizării obiectivelor trasate, ASAC (actualmente MTID), ca organ abilitat prin lege cu reglementarea și supravegherea domeniului aviației civile, va coordona implementarea prezentei Strategii în toate direcțiile, **va identifica neconformitățile, va întreprinde măsuri pentru excluderea lor și va actualiza Strategia în scopul aducerii ei în concordanță cu noile cerințe aplicabile la nivel european.**

4. Modificările operate în actul normativ

Pe parcursul perioadei de la intrarea în vigoare a Hotărîrii în anul 2007 nu au fost efectuate careva modificări și completări în varianta inițială.

5. Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic necesar

Sunt puse în aplicare următoarele acte normative aferente executării obiectivelor din Plan:

Nr. nin Plan	Obiectivul strategic	Termenul de realizare stabilit	Referință la actul normativ aprobat Note
1	2	3	5
1.	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997, conform prevederilor literei d) articolul 2 al Legii nr.424 din 16 decembrie 2004	31 decembrie 2007	Art. XIX din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 280-XVI din 14.12.2007 (MO nr. 94-96/349 din 30.05.2008)
4.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Montreal (1999) pentru unificarea unor reguli privitoare la transportul aerian internațional	31 decembrie 2007	Legea privind aderarea Republicii Moldova la Convenția pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional nr. 254-XVI din 05.12.2008

			(MO nr.230-232/846 din 23.12.2008)
7.	Constituirea sistemului și programului de instruire inițială și periodică a inspectorilor Administrației	31 decembrie 2007	Până în prezent sunt aprobate 2 ediții ale Programului de instruire a personalului ASAC conforme cerințelor internaționale
9.	Instituirea unui sistem eficient de control intern al modului de înmatriculare a aeronavelor, în corespundere cu reglementările aeronautice civile	31 decembrie 2007	1) Aprobate amendamentele la Reglementările aeronautice civile RAC-47 Înmatricularea aeronavelor, prin Ordinul ASAC nr.55/GEN din 23.03.2007 (MO nr. 43-46/167, din 30.03.2007); 2) În baza Ordinului ASAC nr. 73/INT din 18.08.2010 a fost creată ad-hoc Comisia ASAC care a verificat respectarea procedurii stabilite la certificarea organizațiilor de întreținerea tehnică și la înmatricularea / radierea aeronavelor din Registrul aerian al Republicii Moldova efectuate în perioada mai – august 2010 3) în baza Ordinului ASAC nr. 86/INT din 12.10.2010 creată Direcția controlul calității
10.	Perfecționarea sistemului de inspecție și control al operatorilor aerieni și aeronavelor, în scopul asigurării securității aeronautice	Trimestrul II, 2007	1) Legea privind securitatea aeronautică nr. 92-XVI din 05.04.2007 (MO nr. 90-93/393 din 29.06.2007) 2) Programul național de control al calității în domeniul securității aeronautice, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 87/GEN din 29.09.2006 (MO nr. 162-163/546 din 13.10.2006); Nu este executată cerința art. 31 alin. (1) al Legii privind securitatea aeronautică: MTID elaborează un program național de control al calității în domeniul securității aeronautice, care se aprobă de Guvern 3) Suplimentar, Programul național de instruire în domeniul securității aeronautice, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 08/GEN din 05.02.2008
11.	Radierea din Registrul aerian al Republicii Moldova a aeronavelor care nu îndeplinesc cerința de înzestrare cu echipamente de avertizare a apropierei periculoase de sol EGPWS, precum și cu balize de emisie ELT, în caz de avarie în frecvența 406 MHz	Pe parcursul anului 2007	Ordinul ASAC nr. 23/GEN din 12.02.2006 “Cu privire la modernizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova conform standardelor și practicii recomandate a OACI și cerințelor JAA”
13.	Controlul asupra dotării aeronavelor cu echipamente pentru: a) înregistrarea vocală automată în cabina de pilotaj - CVR; b) prevenirea coliziunii cu alte aeronave ACAS-II	Pe parcursul anilor 2007-2008	Ordinul ASAC nr. 23/GEN din 12.02.2006 “Cu privire la modernizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova conform standardelor și practicii recomandate a OACI și cerințelor JAA”
16.	Revizuirea și perfecționarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, actualizarea prevederilor acestuia de către Comitetul Național de Facilități Aeronautice, astfel încât acestea să corespundă în totalitate cu cerințele europene	31 decembrie 2007	Nu este executat Luând în considerație că Anexa 9 „Facilitare” la Convenția privind aviația civilă internațională (Convenția de la Chicago) a fost modificată prin amendamentul 13 (ediția a 13-a din iulie 2011), respectiv, este necesară operarea modificărilor corespunzătoare în Programul național de facilitare a transporturilor aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1034 din 16

			octombrie 2000
19.	Ajustarea la cerințele legislației în vigoare a actelor normative ale Administrației de Stat a Aviației Civile privind reglementarea domeniului monopolurilor	Pe parcursul anului 2008	<p>În cadrul procedurii de revizuire a actelor normative elaborate de autoritățile publice centrale de specialitate, stabilită prin prevederile Legii nr.424-XV din 16.12.2004 „Privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător”, Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a examinat Regulamentul privind reglementarea monopolurilor în domeniul aviației civile, aprobat prin Ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr.162 din 29.12.1999.</p> <p>Ca rezultat al examinării de către Comisie, Regulamentul nominalizat a fost inclus în Lista actelor normative care urmează a fi modificate și publicate în Monitorul Oficial. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.275 din 16.03.2006 „Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului și abrogarea unor acte normative”, Regulamentul nominalizat a fost abrogat.</p> <p>Noul Regulament cu privire la reglementarea monopolurilor în domeniul aviației civile, aprobat prin Ordinul ASAC nr. 31/GEN din 07.02.2007 urma să fie coordonat cu instanțele de resort și publicat. Finalizând procedura de coordonare a regulamentului nominalizat, acesta a fost prezentat spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător care <i>1-a respins</i> invocând prevederile Legii nr.235-XVI din 20.07.2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” - necesitatea reglementării activității de monopol în ramura aviației civile prin Lege. În consecință, deoarece Regulamentul în cauză nu a fost avizat pozitiv și respectiv nu a fost publicat în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” el nu este în vigoare.</p> <p>După ultimele modificări ale Legii aviației civile nr. 1237-XIII din 09.07.1997 MTID este organul competent să propună Guvernului spre aprobare taxele pentru serviciile de navigație aeriană și pentru serviciile aeroportuare.</p> <p>Întru exercitarea acestei atribuții a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului “Cu privire la tarifele (taxele) aeroportuare și de navigație aeriană”. Conform acestui proiect se propune aprobarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentului cu privire la tarifele (taxele) aeroportuare și de navigație aeriană, - Listei tarifelor (taxelor) aeroportuare și de navigație aeriană,

			<ul style="list-style-type: none"> - Condițiilor de aplicare a tarifelor (taxelor) aeroportuare și de navigație aeriană, - Programului de stimulare a companiilor aeriene, care efectuează zboruri în Aeroportul Internațional Chișinău. <p>Actualmente proiectul nominalizat a fost avizat de Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, executată expertiza anticorupție și expertiza juridică</p>
21.	<p>Crearea Zonei Economice Libere în baza aeroportului Mărculești, inclusiv:</p> <p style="padding-left: 20px;">elaborarea studiului de fezabilitate privind crearea Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești";</p> <p style="padding-left: 20px;">elaborarea proiectului de lege privind Zona Economică Liberă "Aeroportul Mărculești";</p> <p style="padding-left: 20px;">crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești"</p>	2008-2009	<p>Legea cu privire la Aeroportul Internațional Liber "Mărculești" nr. 178-XVI din 10.07.2008 (MO nr. 143-144/585 din 05.08.2008)</p>
22.	Elaborarea programelor de dezvoltare a aeroporturilor Cahul și Bălți, în scopul revitalizării transportului aerian de pasageri și încărcături	2008-2009	<p>Programele de dezvoltare nu sunt elaborate.</p> <p>La moment MTID a instituit Grupul de lucru privind crearea unui parteneriat public-privat privind dezvoltarea Aeroportului Internațional Bălți și aeroportului din Cahul</p>
23.	Reconstrucția pistei de decolare-aterizare a Aeroportului Internațional Chișinău	31 iulie 2008	Acordul direct privind finanțarea Aeroportului Internațional Chișinău, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 26.02.2009
24.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii la sol, inclusiv modernizarea sistemului de deservire la sol a pasagerilor, bagajelor serviciului cargo, aeronavelor (serviciului "handling") și catering	1 aprilie 2008	Acordul direct privind finanțarea Aeroportului Internațional Chișinău, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 26.02.2009
25.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind micșorarea costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor aeriene, precum și protecția drepturilor consumatorilor	1 aprilie 2008	<p>Republica Moldova a demarat procesul de negocieri cu Comisia Europeană în vederea semnării Acordului privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 570 din 27.07.2011). În octombrie 2011 la Chișinău a fost parafat acest Acord.</p> <p>Semnarea acestui Acord presupune în consecință eliminarea restricțiilor și libertatea de a presta servicii aeriene, intervenția limitată în domeniul prețurilor, reguli comune la capitolele siguranța zborurilor, securitatea aeronautică, managementul traficului aerian, mediu și reguli stricte privind concurența și subvențiile statului.</p> <p>După semnarea Acordului în cauză vor fi lichidate toate barierele restrictive impuse de Acordurile bilaterale aeronautice semnate de Guvernul Republicii Moldova și statele-membre ale Uniunii Europene, respectiv va fi liberalizată piața transportului aerian din</p>

			Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană. Mai mult Republica Moldova va fi obligată să implementeze actele normative europene prevăzute în Anexa III la Acord, inclusiv cele indicate la compartimentul “Accesul la piață și probleme auxiliare” și „Protecția drepturilor consumatorilor (pasagerilor)”
26.	Elaborarea unui studiu privind impactul liberalizării pieței transportului aerian	1 aprilie 2008	Domnul Radu Bezniuc, expert susținut de Fundația “Soros-Moldova”, în anul 2010, a prezentat studiul “Perspectivele de reformare a sectorului serviciilor de transport aerian din Republica Moldova în contextual negocierii viitorului Acord de liber schimb între Republica Moldova și Uniunea Europeană”. Obiectul general al studiului este evaluarea impactului pe care îl va avea procesul de liberalizare a pieței transportului aerian asupra principalelor actori de pe piață. În același context, recent (2011) a apărut următorul studiu efectuat de domnul Radu Bezniuc “Rezervele pieței serviciilor de transport aerian de pasageri din Republica Moldova din perspectiva reducerii prețurilor la biletele de avion”.
27.	Elaborarea unui plan de măsuri privind liberalizarea pieței transportului aerian în Republica Moldova.	31 decembrie 2008	A se vedea Notele la pct. 25, 26
30.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Capetown (2001) referitor la garanțiile internaționale privind echipamentul mobil	31 decembrie 2009	Nu este aprobat nici un act normativ. La solicitarea ASAC companiile aeriene nu au manifestat interesul privind aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Capetown (2001)
31.	Armonizarea cadrului legislativ național referitor la certificarea aeroporturilor cu reglementările europene	31 decembrie 2009	La moment reglementările europene privind certificarea aerodromurilor (aeroporturilor) se află în proces de elaborare de către grupul de lucru G.A.S.P. (Group of Aerodrome Safety Regulators) la ședințele cărui participă și reprezentanții ASAC. Republica Moldova va iniția procesul de armonizare a cadrului legislativ național în acest domeniu după aprobarea acestor reglementări de către Uniunea Europeană, care este preconizată pentru anul 2012
32.	Implementarea în aviația civilă a Moldovei a conceptului de Management al Siguranței (SMS), inclusiv la operatorii aeriene de transport public	31 decembrie 2009	Crearea Serviciului SMS în cadrul ASAC în baza Ordinului ASAC nr. 86/INT din 12.10.2010
33.	Transmiterea din gestiunea Administrației de Stat a Aviației Civile în gestiunea Ministerului Economiei și Comerțului a întreprinderilor de stat	2009-2010	1) Hotărârea Guvernului cu privire la transmiterea Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău” nr. 436 din 16.07.2009 (Monitorul Oficial nr. 115-117/498 din 24.07.2009) 2) Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Agenției Transporturi nr. 1188 din 21.10.2008 (Monitorul Oficial nr. 193-194/1199 din 28.10.2008) abrogată 3) Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului

			Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 695 18.11.2009 (Monitorul oficial nr. 169-170/774 din 24.11.2009)
34.	Echiparea Aeroportului Internațional Chișinău corespunzător categoriei II	31 decembrie 2010	Ordin ASAC nr. 08/GEN din 10.03.2009 “Cu privire la aprobarea operării aerodromului Chișinău în condiții de vizibilitate redusă CAT II OACI”
35.	Adoptarea și implementarea Acquis-ului Comunitar în domeniul aviației civile a Republicii Moldova. Armonizarea completă a legislației aeronautice a Moldovei cu legislația europeană	31 decembrie 2010	Se va realiza în cadrul implementării Acordului privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană (actele normative europene care necesită a fi adoptate și implementate sunt prevăzute în Anexa III)
37.	Demararea tratativelor între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană pentru aderarea la EASA (European Aviation Safety Agency) ca succesor al JAA	1 martie 2010	1) 07.07.2009 la Strasbourg au fost semnate Aranjamentele de lucru între EASA și ASAC („Working Arrangement between the European Aviation Safety Agency (EASA) and the Civil Aviation Authority of the Republic of Moldova”); 2) în cadrul implementării Acordului privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană se va dezvolta (perfecționarea) în continuare realizarea acest obiectiv
38.	Ratificarea Acordului ECAA	31 decembrie 2011	În octombrie 2011 la Chișinău a fost parafat acest Acord. Urmează procedura în țările UE
39.	Elaborarea Codului aeronautic	31 decembrie 2012	
40.	Participarea Republicii Moldova la inițiativa Cerul Unic European (Single European Sky), evaluarea impactului acesteia asupra aviației civile din Moldova după încheierea fazei de definire; îndeplinirea cerințelor programului SES	31 decembrie 2012	În cadrul implementării actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană se va realiza acest obiectiv
41.	Continuarea procesului de modernizare a sistemului național de management al traficului aerian, asigurarea unui înalt nivel de siguranță, fiabilitate și interoperabilitate cu sistemul european, trecerea la sistemul ADS, fără perturbarea funcției operaționale	31 decembrie 2012	În cadrul implementării actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană se va realiza acest obiectiv
42.	Participarea Moldovei la implementarea conceptului de Blocuri de Spațiu Aerian Funcționale - FAB, în scopul reducerii fragmentării, sporirii eficienței și siguranței sistemului, pentru reducerea costurilor operatorilor aerieni cu aproximativ 30%	31 decembrie 2012	În cadrul implementării Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană și în special a actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la se va realiza acest obiectiv
43.	Cooperarea cu statele vecine în scopul reorganizării spațiului aerian și al fluxurilor de trafic, introducerea unor standarde severe pentru emisiile motoarelor de avion, introducerea de restricții și penalități pentru aeronavele care poluează mediul, concomitent cu încurajarea achiziționării de aeronave cu grad de poluare redus, pentru asigurarea protecției mediului. Elaborarea și aplicarea	31 decembrie 2012	În cadrul implementării Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană și în special a actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la se va realiza acest obiectiv

	normelor corespunzătoare		
44.	Perfecționarea continuă a cadrului legislativ al Republicii Moldova în domeniul aviației civile, asigurarea implementării reglementărilor și a controlului funcționării sistemului, în scopul atingerii și menținerii unui înalt nivel de siguranță a operării	31 decembrie 2012	În cadrul implementării Acordul privind Spațiul Aerian Comun (ECAA - European Common Aviation Area Agreement) între Republica Moldova și Uniunea Europeană și în special a actelor normative europene în acest domeniu stabilite în Anexa III la se va realiza acest obiectiv
45.	Informarea instituțiilor de stat cu privire la deciziile și rezoluțiile ONU care indică statele asupra cărora se extinde aplicarea sancțiunilor sau embargourilor economice în vederea restricționării în aceste state a operării aeronautice	Permanent	1) Circulara ASAC nr. 01-07/08/2009 „Cu privire la respectarea prevederilor Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1874 (2009)” prin care se interzice operatorilor aerieni utilizarea aeronavelor înmatriculate în Registrul Aerian al Republicii Moldova pentru transportarea, furnizarea directă sau indirectă, comercializarea sau transmiterea către Republica Populară Democrată Coreeană a resurselor materiale stipulate și efectuarea oricăror activități ce ar încălca prevederile Rezoluției menționate 2) Circulara ASAC nr. 01-22/03/2011 „Cu privire la respectarea prevederilor Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1970 (2011)” (Jamahiria Arabă Libiană)
46.	Intensificarea instruirii periodice a inspectorilor Administrației de Stat a Aviației Civile	Permanent	Se aprobă planuri anuale

La obiectivele strategice care urmează să fie realizate este necesară introducerea modificărilor la capitolul „responsabili” luând în considerație schimbarea cadrului instituțional în domeniu, precum și revizuirea însăși a obiectivelor impuse prin ajustarea la condițiile actuale în ramură.

Reieșind din cele relatate anterior putem conchide că mecanismul juridic aferent cadrului normativ a fost parțial pus în aplicare.

Suplimentar la cele expuse în tabel se cere de urgență să fie aprobate și puse în aplicare:

- hotărârea de Guvern privind crearea și organizarea funcționării Autorității Aeronautice Civile
- hotărârea de Guvern privind lichidarea ASAC.

Conform opiniei Ministerului Economiei realizarea obiectivelor prevăzute la punctul 19 din Strategie privind „perfecționarea sistemului de reglementare statală în ramura aviației civile” și „perfecționarea bazei normative și juridice în domeniul aviației civile” și la punctele 39 și 44 din Plan corespunzător „elaborarea Codului aeronautic” și „perfecționarea continuă a cadrului legislativ al Republicii Moldova în domeniul aviației civile” pentru 31 decembrie 2012, ar asigura aplicarea integrală a mecanismului de reglementare în domeniul aviatic. La fel Î.S. C.A. „Air

Moldova” a menționat necesitatea elaborării Codului aeronautic consolidat cu reglementările, standardele și procedurile efective specifice existente, ținându-se cont de prevederile Acordurilor internaționale aplicabile pentru Republica Moldova.

6. Gradul de suficiență a resurselor materiale, financiare și umane pentru funcționarea actului

Pentru executarea Strategiei (Planului) sunt necesare resurse materiale, financiare și umane suplimentare îndreptate spre:

- asigurarea cu cadre calificate și a organizarea funcționării corespunzătoare a structurii specializate a MTID și Autorității Aeronautice Civile,
- efectuarea controalelor fiscale la agenții economici care prestează servicii în domeniul aviației civile și elaborarea, în caz de necesitate, a unui sistem de evaluare a veniturilor impozabile din serviciile aeronautice prestate peste hotarele Republicii Moldova (punctul 14 din Plan),
- implementarea treptată a sistemelor de citire a pașapoartelor, inclusiv cu date biometrice (punctul 15 din Plan),
- crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești" (punctul 21 din Plan),
- investirea în dezvoltarea aeroporturilor Cahul și Bălți, în scopul revitalizării transportului aerian de pasageri și încărcături (punctul 22 din Plan),
- reconstrucția pistei de decolare-aterizare a Aeroportului Internațional Chișinău (punctul 23 din Plan),
- elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii la sol, inclusiv modernizarea sistemului de deservire la sol a pasagerilor, bagajelor serviciului cargo, aeronavelor (serviciului "handling") și catering (punctul 24 din Plan),
- elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind micșorarea costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor aeriene, precum și protecția drepturilor consumatorilor (punctul 25 din Plan),
- dezvoltarea și perfecționarea sistemului de facilități aeronautice pe Aeroportul Internațional Chișinău, introducerea în acest scop a unui sistem

performant de protecție perimetrală și a unui sistem de verificare a bagajelor de cală (3D) (punctul 28 din Plan),

- implementarea circulației electronice a documentelor în ramura aviației civile (punctul 29 din Plan),
- elaborarea Codului aeronautic (punctul 39 din Plan),
- participarea Republicii Moldova la inițiativa Cerul Unic European (Single European Sky), evaluarea impactului acesteia asupra aviației civile din Moldova după încheierea fazei de definiție; îndeplinirea cerințelor programului SES (punctul 40 din Plan),
- modernizare a sistemului național de management al traficului aerian, asigurarea unui înalt nivel de siguranță, fiabilitate și interoperabilitate cu sistemul european, trecerea la sistemul ADS, fără perturbarea funcției operaționale (punctul 41 din Plan),
- participarea Moldovei la implementarea conceptului de Blocuri de Spațiu Aerian Funcționale - FAB, în scopul reducerii fragmentării, sporirii eficienței și siguranței sistemului, pentru reducerea costurilor operatorilor aerieni cu aproximativ 30% (punctul 42 din Plan),
- încurajarea achiziționării de aeronave cu grad de poluare redus, pentru asigurarea protecției mediului. Elaborarea și aplicarea normelor corespunzătoare (punctul 43 din Plan),
- intensificarea instruirii periodice a inspectorilor Autorității Aeronautice Civile (punctul 46 din Plan),
- perfecționarea continuă a sistemului de pregătire a specialiștilor în domeniul aeronautic (punctul 48 din Plan).

7. Consecvența și coerența actului normativ

Strategia este un document de politici. Respectiv careva litigii în instanțele de judecată legate de acest act nu au fost. Totodată reieșind din natura documentului este evident că el conține prevederi care se regăsesc în alte acte normative. La fel Strategia nu conține norme contradictorii sau care contravin prevederilor altor acte normative. Totodată în procesul monitorizării Ministerul Economiei a menționat că prevederea din punctul 27 al Strategiei privind “realizarea politicii de protecție a companiilor aeriene naționale, luând în considerație angajamentele Republicii Moldova față de structurile internaționale”, ***poate fi în contradicție*** cu prevederile

din punctul 28 privind “elaborarea și promovarea politicii de stat privind continuarea liberalizării pieței transportului aerian în Republica Moldova ” și “reglementarea aspectelor economice și tehnologice ale serviciilor de monopol din aviația civilă”, cu prevederile punctului 38 privind ”examinarea posibilităților de liberalizare treptată a transporturilor aeriene, ținând cont de interesele cetățenilor Republicii Moldova”, cu punctul 27 din Plan privind “elaborarea unui plan de măsuri privind liberalizarea pieței transportului aerian în Republicii Moldova”, precum și cu prevederile Legii cu privire la protecția concurenței nr. 1103-XIV din 30.06.2000. După părerea noastră în acest caz nu este o contradicție. Normele în cauză vin să determine un echilibru între dezvoltarea economică și protejarea agenților economici naționali pentru a asigura competitivitatea acestora pe piața serviciilor aeriene.

8. Neutralitatea actului normativ

În linii generale Strategia conține prevederi care ar asigura proporționalitatea dintre interesele publice și cele private, reieșind din faptul că Strategia stabilește asigurarea siguranței zborurilor și securității aeronautice (prevederile punctelor 21-26), scopul principal al reglementării domeniului dat de către stat, proporțional cu liberalizarea pieței transportului aerian (prevederile punctului 28), interes urmărit de către operatorii privați.

9. Stabilitatea și predictibilitatea actului normativ

Strategia de la data adoptării nu a fost revizuită nici o dată. Fiind un document de politici Strategia constată nivelul existent de dezvoltare a aviației civile în perioada adoptării (anul 2007) și stabilește prioritățile, căile de realizare și sarcinile fundamentale de dezvoltare a aviației civile a Republicii Moldova **pentru perioada anilor 2007-2012**. Astfel este un act cu o acțiune determinată pentru o perioadă concretă de timp. Actualmente am ajuns la etapa la care este necesară actualizarea Strategiei în scopul aducerii ei în concordanță cu noile cerințe aplicabile la nivel European și reieșind din situația pe care o avem la moment.

10. Eficiența actului normativ

În linii generale Strategia optează pentru soluția celui mai mic cost pentru atingerea obiectivului privind dezvoltarea aviației civile.

11. Procedura de consultanță

În procesul monitorizării Strategiei au fost identificate principalele părți cointeresate, care au fost consultate:

- ASAC
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
- Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
- Ministerul Economiei
- Ministerul Apărării
- Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
- Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției

- Serviciul Grăniceri

- Companiile aeriene, operatorii aeroporturilor, agenți aeronautici din Republica Moldova

- Asociația Patronală de Aeronautică din Moldova.

Pentru consultarea părților nominalizate, s-a elaborat și remis spre completare un chestionar privind evaluarea procesului de implementare a Strategiei.

Au parvenit propuneri din partea ASAC, Ministerului Economiei, altor autorități și părți interesate. Pe data de 27.12.2011 MTID a organizat o ședință cu participarea părților interesate unde au fost puse în discuție propunerile înaintate de către participanți și s-a stabilit că aceste propuneri urmează a fi examinate și definitivare în procesul de elaborare a unui proiect de Strategie. S-a adus la cunoștință că în cadrul MTID va fi creat un grup de lucru pentru elaborarea unui proiect al Strategiei dezvoltării aviației civile pentru următoarea perioadă.

12. Concluzii și recomandări

Reieșind din cele expuse mai sus se propune elaborarea unui proiect nou a Strategiei, care pornind de la nivelul existent de dezvoltare a aviației civile (condițiile actuale), de la sarcinile strategice a Republicii Moldova privind integrarea europeană, va sistematiza acțiunile în domeniul aviației civile în scopul creării condițiilor și formării mecanismelor necesare pentru modernizarea și integrarea ramurii în sectorul aviației civile european. În cadrul elaborării proiectului se vor lua în considerație obiecțiile și propunerile părților interesate expuse în procesul monitorizării executării actului.

Anexe propunerile din procedura de consultare publică și Raportul privind executarea Planului de acțiuni privind realizarea Strategiei de dezvoltare a aviației civile, în perioada anilor 2007-2012.

